

Gedragprotocol

Versie november 2021

Gedragsprotocol

1. Doel van het gedragsprotocol

Het doel van dit protocol is het duidelijk maken welk gedrag er op school gewenst is, teneinde een gezond en veilig schoolklimaat te handhaven voor alle betrokkenen. Een ieder behoort zich zo veilig te voelen binnen de school, dat hij/zij ongewenst gedrag durft te melden. Bij overschrijding van de in dit protocol genoemde grenzen treedt het gedragsprotocol in werking. Het protocol geldt voor alle leerlingen van groep 1 t/m 8.

2. Preventieve functie

Om ongewenst gedrag te voorkomen proberen wij op school door ons dagelijks handelen een omgeving te scheppen waarin kinderen zich prettig en veilig voelen. We proberen dit te bereiken door het creëren van een positief schoolklimaat, waarin **veiligheid** en **gelijkwaardigheid** centraal staan.

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van **onvermogen**, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor. Er wordt passende ondersteuning geboden.
 - 6b. Is er sprake van **onwil**, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

3. Curatieve functie

De schooleigen gedragsregels bieden een maatstaf om ter plekke vast te stellen of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, zodat er consequent kan worden opgetreden. Het geeft duidelijkheid en daarmee maakt het een adequate klachtenregeling mogelijk. Hierbij is er een belangrijke rol weggelegd voor de teamleden en ouders. *Ouders moeten altijd op de hoogte blijven over de ontwikkelingen van hun kind op school. Hierbij is het van essentieel belang dat ouders ook op de hoogte zijn over het gedrag van hun kind.*

4. Gewenst en ongewenst gedrag

Als wij over gedrag spreken, dan hebben we het over het zichtbare/observeerbare gedrag van een leerling. Waarom iemand bepaald gedrag vertoont zien wij niet, maar wij geven automatisch betekenis/oordeel aan het gedrag dat wordt gezien. Deze interpretatie kan verschillen van 'het waarom' van de leerling bij het tonen van het gedrag. Zichtbaar gedrag wordt door meerdere onzichtbare aspecten gevormd.

Wij stimuleren gewenst gedrag door;

- Een leerling aandacht te geven, juist als hij iets goed doet
- Complimenten te geven op het gedrag van de leerling
- geef aandacht aan de inzet die een leerling toont om zich goed te gedragen
- geef duidelijk aan welk gedrag je waardeert

Gedrag heeft een signaalfunctie, met ongewenst gedrag geeft een leerling feitelijk aan dat er iets niet goed gaat en dat hij/zij hulp nodig heeft.

Ongewenst gedrag kent vele vormen, leerlingen uiten dit allen op een andere manier. Er kan verbaal en fysiek uiting aan worden gegeven. Geen van deze vormen worden op school geaccepteerd. Op het Noorderlicht wordt ongewenst gedrag niet geaccepteerd. Hiervoor wordt het stappenplan uit het gedragsprotocol nauwgezet gevolgd.

Elke vorm van ongewenst gedrag wordt met de leerling besproken. Ook worden ouders hier direct over ingelicht.

5. Wat verwachten wij van de leerkrachten op school?

Voorbeeldgedrag

- Wij verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met kind en ouder. - We verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen."
- Wij verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur* (= directief: duidelijk, helder en grensstellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
- Doet zich een probleem voor op school, dan verwachten wij van de leerkrachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben ouders nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor het kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

*N.B. de leerkracht gedraagt zich niet volgens de normen van de straatcultuur, maar weet dat er heel duidelijk een grens moet worden gesteld aan de mentaliteit van de straat. Geen overleg, geen onderhandeling, niet ingaan op: "Ja...maar!" Voor meer informatie verwijzen wij u naar het Kanjerinformatieboek voor ouders, leerkrachten en pabo-studenten.

Correcte reactie van de leerkracht op excuus van kinderen voor hun wangedrag.

Leerkrachten gaan het gesprek aan met de leerling over het vertoonde gedrag, de gevolgen hiervan voor de leerling zelf en de andere betrokkenen.

Leerkrachten leren de kinderen dat zij altijd de leerkracht om hulp/advies kunnen vragen. Besproken wordt welk 'witte pettengedrag' passend is.

Voorbeeld;

Reactie kind: Maar hij/zij daagt mij uit! Juf/meester: Je laat je uitdagen en opjutter. Doe alsof de opjutter een radio is. Je hoort het wel, maar luistert niet. Reactie kind Ik deed het wel, maar hij/zij vertelde niet dat ik moest stoppen. Juf/meester: Je moet rekening leren houden met gevoelens van een ander. Als iemand niet blij kijkt, dan moet jij je afvragen of het wel leuk is wat jij allemaal doet. Reactie kind: Maar hij/zij deed het ook bij mij. JUF/meester: Natuurlijk hoeft jij het niet over je kant te laten gaan. Maar dan ZEG je er iets van. Je gaat niet schelden, zeuren, huilen, roddelen. En gaat het door? Dan haal jij je schouders op en denkt: jammer dan. Je stapte naar je maatje. Wordt het heel erg? Dan stap je naar de juf of meester. En die weten van wanten. Daar mag je op vertrouwen. Reactie kind: Ik deed het wel, maar ik deed het niet alleen. Waarom moet u mij weer hebben? Juf/meester: Ik ben niet van plan om slecht over je te denken. Maar ik ben ook een soort scheidsrechter waar je de discussie niet mee aangaat. Anders gezegd: als je iets doet wat niet helemaal de bedoeling is en ik zie dat, dan ga je daarover met mij niet in discussie.

Correct antwoord van de leerkracht op misdragingen van ouders

Wij verwachten van leerkrachten dat zij respectvol met leerlingen en ouders omgaan. Wij verwachten ook van ouders dat zij respectvol omgaan met andere leerlingen, diens ouders en de leerkrachten. Als dit onverhoopt niet gebeurt, dan worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en teamleider.

Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?

De leerkracht gaat ervan uit dat ongewenst gedrag een uiting is van een frustratie/probleem. De leerling geeft hiermee feitelijk aan dat hij/zij hulp nodig heeft.

De leerkracht geeft in eerste instantie duidelijk de grens aan, de leerling wordt duidelijk gemaakt dat het vertoonde gedrag niet wordt geaccepteerd en dat het consequenties heeft. Daarnaast wordt er met de leerling gesproken over het gedrag, welke bedoelingen heeft de leerling ermee?

Gewenst gedrag wordt besproken om in de toekomst conflicten te voorkomen.

6. Wat verwachten wij van ouders op school en ten aanzien van school?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van ouders verwachten wij;

Voorbeeldgedrag; Ouders zijn zich bewust van het feit dat zij het rolmodel zijn voor hun kind. Indien ouders ontevreden zijn, dan spreken zij dit uit op school. Ouders realiseren zich dat als zij ongewenst gedrag vertonen, dit ook invloed heeft op hun kind.

Respect voor elkaar; Dat betekent dat u respectvol omgaat met andere kinderen, ouders en leerkrachten. Ouders hebben het recht niet om anderen verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen.

Dialogo; De School is altijd bereid om met ouders in gesprek te gaan. Als ouders zich zorgen maken om het welzijn van hun kind, of het welzijn van andermans kind, dan

vindt er overleg plaats met de school. Uitgangspunt daarbij is dat het gesprek als doel heeft een oplossing te zoeken die goed is voor kind en ouder, maar ook goed is voor de andere kinderen en de leerkrachten.

Kwaadspreken over school wordt niet geaccepteerd. Als ouders zich op een respectloze manier uiten over school; in gesprek met anderen, op sociale media o.i.d. dan worden ouders door de directie uitgenodigd voor een gesprek, wij willen er ten alle tijden samen uitkomen.

Groepsregels

De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

We werken samen

We hebben plezier

We doen allemaal mee

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader werken we samen, hebben we plezier met elkaar, en doet iedereen mee. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn.

De leerkracht daarentegen is op school “de baas/ het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Niemand hoeft zich onveilig te voelen door het gedrag van de ander. Kortom: iedereen gedraagt zich.

Anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen.
Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Hoe zijn wij in gesprek over gedrag?

Maak dagelijks contact met alle kinderen

Geef complimenten op afstand

- Ongewenst gedrag is altijd een roep om hulp
- Juist agressieve bazige kinderen zijn vaak gevoelig voor complimenten
- Beloon het proces ipv het eindresultaat

Heb hoge, positieve verwachtingen van het kind en de groep

- Geef jezelf en de ander iedere dag weer een nieuwe kans

Reageer duidelijk op ongewenst gedrag:

d.m.v. oogcontact, een gebaar, hand op schouder (corrigeer van dichtbij)

- Je voorkomt hiermee dat het gedrag meteen groot en zichtbaar wordt voor andere kinderen
- Wees alert op 'kleine' dingen die de rust verstoren en blokkeer direct de 'benzinepompen'
- Voorkom dat je boos wordt, geef vriendelijk en duidelijk leiding (ga niet schreeuwen of belerend spreken)
 - Je wijst het gedrag af, niet het kind

Gebruik de ik-boodschap

- Je benoemt wat je ziet/hoort, wat dat met je doet en wat je wilt
- complimenteer een kind dat positief reageert

Verwacht dat een leerling goed wil doen, reageer ook vanuit die verwachting

- Laat je niet verleiden tot een machtsstrijd met een leerling.
- Blijf rustig en beheerst reageren (ook als een kind in de irritatiezone zit)

Durf krachtig te spreken = leiderstaal (directief taalgebruik)

- Blijft een kind volharden in dwars gedrag, dan is er iets bijzonders aan de hand 'Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand'.
 - Groep aangeven dat je niet weet wat er met... aan de hand is
 - Groep aan het werk zetten

Hernieuwde poging tot contact met het kind zoeken

- Benoem dat je schrikt van dit gedrag en zeg dat dit gedrag niet kan.
 - Probeer erachter te komen wat er aan de hand is
- Bespreek of het kind kan/wil stoppen met grensoverschrijdend gedrag.'

Nee:

Benoem dat je blij bent en dat je dit gedrag nu ook niet meer wil zien mocht het nodig zijn kun je later nog bespreken wat er precies aan de hand was

Ja:

Sprek je verbazing uit, geef aan dat je over 5 minuten terug komt en dat je verwacht dat de leerling nog eens nadenkt of hij/zij werkelijk meent wat hij/zij zegt'.

Blijft een kind volharden in het ongewenste gedrag, dan gaat hij/zij naar stap 1 van het stappenplan gedrag

- Is een kind al eerder in stap 1 gekomen dan gaat hij in een nieuwe situatie, waarbij alle bovenstaande stappen goed zijn doorlopen, meteen naar stap 2

Let op: Je brengt altijd METEEN IB en/of directie op de hoogte als het stappenplan wordt ingezet!

LET OP: Bij een kind dat fysiek of verbaal geweld gebruikt volg je niet alle bovenstaande blokken.

Dit kind krijgt 3 serieuze waarschuwingen voordat hij/zij in stap 1 komt.

Wat houdt een waarschuwing in?

- De situatie wordt goed met het kind besproken. Hoe kan dit in het vervolg voorkomen worden en wat zijn de consequenties als het toch weer gebeurd?
- Ouders worden door de leerkracht uitgenodigd voor een gesprek op school! In dit gesprek wordt het ongewenste gedrag van het kind benoemd/uitgelegd en de consequenties bij aanhoudend ongewenst gedrag besproken.
- In parrassys wordt het volgende genoteerd: omschrijving van de situatie, verslag van gesprek met ouders, afspraken die gemaakt zijn.
- Na de 3e waarschuwing altijd IB inlichten, zodat zij weten dat het kind op scherp staat.

Bij een kind dat fysiek of verbaal geweld gebruikt tegen een leerkracht worden de waarschuwingen overgeslagen en gaat een kind meteen naar stap 1 van het stappenplan gedrag.

Stappenplan Gedrag

STAP **Benoem het ongewenste gedrag, bespreek of de leerling bereid en in staat is te stoppen met dit gedrag, benoem de consequenties als het kind wil doorgaan met ongewenst gedrag.**

1

Ja:

- Leerling moet de klas verlaten, time-out (stap 1 huidige gedragsprotocol)
 - Het kind blijft gedurende een uur daar werken
 - IB/Directie en ouders worden ingelicht
- Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Er is iemand van het MT/IB aanwezig bij dit gesprek
- Er wordt een verslag van het incident en het gesprek in Parnassys gezet en contact met de IB-er opgenomen

STAP **Benoem het ongewenste gedrag, bespreek of de leerling bereid en in staat is te stoppen met dit gedrag, benoem de consequenties als het kind wil doorgaan met ongewenst gedrag.**

2

Ja:

- Leerling moet de klas verlaten, time-out (stap 2 huidige gedragsprotocol)
 - Het kind blijft gedurende een dagdeel daar werken
 - blok 1: voor de kleine pauze
 - blok 2: tussen de kleine en de lunchpauze
 - blok 3: na de lunchpauze
 - IB/Directie en ouders worden ingelicht
- Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Er is iemand van het MT/IB aanwezig bij dit gesprek
- Er wordt een verslag van het incident en het gesprek in Parnassys gezet en contact met de IB-er opgenomen

STAP **Benoem het ongewenste gedrag, bespreek of de leerling bereid en in staat is te stoppen met dit gedrag, benoem de consequenties als het kind wil doorgaan met ongewenst gedrag.**

3

Ja:

- Leerling moet de klas verlaten, time-out (Stap uit protocol markant)
- De leerling wordt gedurende een dag de toegang tot de groep of school ontzegd
- Er wordt besloten of de leerling gedurende de rest van de dag op school verblijft (buiten de klas) of dat het kind, in overleg met ouder, naar huis gaat
 - IB/directie en ouders worden ingelicht
- Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Er is iemand van het MT/IB aanwezig bij dit gesprek
- Er wordt een verslag van het incident en het gesprek in Parnassys gezet en contact met de IB-er opgenomen
- de time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk of per e-mail gemeld aan het College van Bestuur van Markant Onderwijs.

STAP **Benoem het ongewenste gedrag, bespreek of de leerling bereid en in staat is te stoppen met dit gedrag, benoem de consequenties als het kind wil doorgaan met ongewenst gedrag.**

4

Voordat deze stap in werking gaat moet de directeur toestemming krijgen van het College van Bestuur

Ja:

- Er wordt overgegaan tot een formele schorsing (stap uit protocol Markant)

Zie protocol 'Time-Out, Schorsing en Verwijdering van leerlingen' Stichting Markant Onderwijs voor de te volgen stappen

STAP **Benoem het ongewenste gedrag, bespreek of de leerling bereid en in staat is te stoppen met dit gedrag, benoem de consequenties als het kind wil doorgaan met ongewenst gedrag.**

5

Voordat deze stap in werking gaat moet de directeur toestemming krijgen van het College van Bestuur

Ja:

- Er wordt overgegaan tot verwijdering (stap uit protocol Markant)

Zie protocol 'Time-Out, Schorsing en Verwijdering van leerlingen' Stichting Markant Onderwijs voor de te volgen stappen

Overige zaken ten aanzien van gedrag

Te laat komen

Wij verwachten dat alle leerlingen op tijd op school zijn. Dit betekent dat de kinderen om 8.30 uur in de rij staan op het schoolplein, zodat zij met de leerkracht mee naar binnen kunnen, waar de lessen direct na binnenkomst starten.

- Leerlingen die te laat komen krijgen een aantekening (Te laat melding in Parnassys via gynzy)
- na **2 keer te laat** worden ouders telefonisch ingelicht
- na **3 keer te laat** krijgt de leerling een brief mee;
(*Mijn Drive – Noorderlicht – Team – Brieven of zie bijlage 3 Gedragsprotocol*),
- Bij **5 keer te laat** gaat er weer een brief mee naar huis met de melding dat de leerplichtambtenaar ingelicht zal worden; Geef het verzuim door aan IB/directie, zodat zij de leerplichtambtenaar kunnen inschakelen.

Weglopen leerlingen

Als een leerling wegloopt, wordt IB/directie hiervan op de hoogte gebracht. Er wordt meteen contact opgenomen met de ouders. Vanuit IB/directie wordt bepaald of en hoe de leerling gezocht gaat worden. Nadat de leerling terug is op school, wordt met de leerling en ouders een gesprek gevoerd. Er worden afspraken gemaakt om dit in de toekomst te voorkomen. De consequentie voor de leerling wordt besproken.

Middagpauze

Problemen tijdens het surveilleren (in de middagpauze) worden door de collega's die surveilleren aangepakt. Zij informeren de groepsleerkracht van de betreffende kinderen. De leerkracht neemt contact op met ouders volgens het protocol.

Bijlage 1

Voorbeelden van overtreding of ongewenst gedrag

- Het verstoren van de orde in woord en gedrag;
- Brutaal gedrag in woord, houding en gebaar. D.w.z. onredelijk, buitenproportioneel en respectloos de wijze waarop het gedrag op dat moment door anderen wordt ervaren;
- Het pesten, bedreigen en uitschelden van medeleerlingen, ouders of personeelsleden;
- Het regelmatig overtreden van schoolregels;
- Het weglopen van school;
- Het ernstig beledigen in woord of gebaar van medeleerlingen, ouders of personeel;
- Het maken van discriminerende opmerkingen over huidskleur, religie, seksuele geaardheid of uiterlijke kenmerken;
- Het pesten, bedreigen en uitschelden van leerlingen in groepsverband;
- Het bewust verwonden/letsel toebrengen aan medeleerlingen, ouders of personeelsleden;
- Het bewust toebrengen van schade/vernielingen;
- Diefstal;
- Het bedreigen;
- Het gebruiken van geweld;
- Onzedelijk betasten en/of aanranden;
- Wapens bij zich hebben;
- Gebruik van alcohol of drugs.

Indien sprake is van zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag kan naast het opleggen van een time-out of een besluit tot schorsing of verwijdering, ook aangifte worden gedaan bij de politie.

BIJLAGE 2

Standaard Schorsingsbrief, aangetekend te versturen

Breda, <datum>

Betreft: Schorsing

Geachte <naam ouder> ,

Met ingang van vandaag heeft ondergetekende, directeur van <naam school> besloten uw <zoon/dochter + naam leerling> te schorsen voor de duur van schooldagen. Tijdens deze dagen heeft <naam leerling> geen toegang tot school.

Zoals vastligt in het protocol "Time-out, Schorsing en Verwijdering van leerlingen" hebben wij dit al besproken tijdens ons gesprek op <datum en tijd> . Dit gesprek is vastgelegd in een verslag dat u voor gezien hebt ondertekend.

Aanleiding voor de schorsing was het volgende:

<puntsgewijze bescherming van het incident(en)>

U hebt de mogelijkheid om binnen zes weken bij ons schoolbestuur bezwaar aan te tekenen tegen deze schorsing. Daarvoor kunt u een brief schrijven aan "Markant Onderwijs, t.a.v. College van Bestuur, Hooilaan 1, 4816 EM Breda". Vermeld hierin duidelijk dat u bezwaar aantekent tegen deze schorsing en waarom u bezwaar aantekent.

Met vriendelijke groet,
namens het College van Bestuur van Markant Onderwijs

Directeur

c.c.:

- College van Bestuur Markant Onderwijs
- Onderwijsinspectie
- Leerplichtambtenaar gemeente Breda

Breda, Datum:

Aan de ouders van

.....uit groep

Geachte ouder(s)/verzorger(s),

De lessen op school beginnen om 8.30 uur.

Leerlingen die te laat in de les komen, verstoren de les voor andere leerlingen en de leerkracht.

Daarnaast missen de leerlingen die te laat komen zelf een deel van de les.

De start van de dag verloopt hierdoor voor beide partijen niet prettig.

Voor de 3de keer is uw kind te laat in de les verschenen. Middels deze brief doe ik een dringend beroep op u om ervoor te zorgen dat uw kind op tijd op school komt.

De eerste bel gaat om 8.25 uur. Het is aan te raden om tussen de eerst bel 8.25 uur en de tweede bel 8.30 in de rij te staan. Zo verloopt de start van de dag voor iedereen prettiger.

Mocht het in de toekomst vaker voorkomen dat uw kind te laat is, dan zijn wij verplicht om de leerplichtambtenaar op de hoogte te stellen van het verzuim van uw kind.

Met vriendelijke groet,

Naam leerkracht

Breda, datum:

Aan de ouders van

.....uit groep
.....

Geachte ouder(s)/verzorger(s),

Uw kind is de afgelopen periode **te vaak te laat** op school.

Dit te laat komen is hinderlijk voor de andere leerlingen en de leerkracht. Daarnaast is het ook niet goed voor de eigen ontwikkeling van uw kind.

Uw kind en u zijn reeds aangesproken op het te laat komen en de gevolgen daarvan.

Helaas heeft er onvoldoende verbetering opgetreden; uw kind komt nog steeds te laat op school.

Daarom zijn wij genoodzaakt om de leerplichtambtenaar te informeren. Een eventuele boete kan volgen.

Wij hopen dat het niet zover hoeft te komen en verzoeken u bij deze met klem om ervoor te zorgen dat uw zoon/dochter op tijd op school komt.

Met vriendelijke groet,

Naam directie